

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/106/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215208651
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4215208651.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokátskou kanceláriou Advocate s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 36 865 141, proti povinnému: O. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom O., o vymoženie 777,17 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 17. apríla 2019 č. k. 7Er/20/2015-20 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. (EX 24467/15) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 54 ods. 1 a 2, § 39 Občianskeho zákonníka, § 73 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a uviedol, že na základe návrhu na vykonanie exekúcie spísanom vo forme zápisnice pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 16. 03. 2015 sa oprávnený domáhal voči povinnému vymoženiu pohľadávky vo výške 777,17 eur s príslušenstvom, trov konania a trov exekúcie. Oprávnený predložil ako exekučný titul rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 vedený pod sp. zn. SR 06320/11 zo dňa 21. 07. 2011. K návrhu oprávnený predložil kópiu zmluvy o úvere č. 400700565 zo dňa 28. 10. 2010, kópiu rozhodcovskej zmluvy zo dňa 28. 10. 2010 a všeobecné podmienky poskytnutie úveru. Dňa 07. 05. 2015 doručil súdny exekútor súdu prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Ďalej uviedol, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky). (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011, pozri aj 3Cdo 122/2011, 3Cdo 146/2011). Súd prvej inštancie mal za to, že vyššie uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere, v rámci ktorej bola uzavretá i citovaná rozhodcovská zmluva, založila záväzkovo-právny vzťah medzi oprávneným, ktorý pri jej uzatváraní konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a povinným, ktorý pri jej uzatváraní nekonal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Oprávnený teda pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ a povinný ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 3 a ods. 4 Občianskeho zákonníka). Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potom nesporné, že záväzkový vzťah medzi oprávneným a povinným založený na základe predkladanej zmluvy o spotrebiteľskom úvere je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa Čl. II predloženej rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o

úvere č. 400700565 uzatvorenej dňa 28. 10. 2010, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmienek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu. b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa, t. j. oprávneného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. Keďže rozhodcovská zmluva nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná (ide o zmluvu formulárového typu určenú pre veľké množstvo spotrebiteľov, ktorej obsah je daný vopred), a fakticky núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, je neprijateľná. Spotrebiteľ nemal skutočnú možnosť ovplyvniť samotnú existenciu a znenie rozhodcovskej zmluvy, pretože alternatíva riešenia sporov pred konkrétnym rozhodcovským súdom mu bola de facto vnútená. Zároveň sa dá dôvodne predpokladať, že v prípade vzniku sporu medzi zmluvnými stranami, si oprávnený zvolí riešenie sporu pred rozhodcovským súdom, ktorý si sám určil, čo je v podstate súdu prvej inštancie známe aj z jeho úradnej činnosti v obdobných prípadoch. Rozhodcovská zmluva umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto zmluvy odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej zmluvy, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi vyplývajúcimi z ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou zmluvou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Spotrebiteľ sa zároveň podpisom rozhodcovskej zmluvy reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu pred všeobecným súdom. Spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Ak aj je v rozhodcovskej zmluve uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde, je to vo väčšine prípadov neúčinné. Málokto spotrebiteľ je totiž tak právne zdatný, aby sa ako prvý obrátil na súd, zvlášť ak ide o uplatňovanie práv z pohľadávky, na zaplatenie ktorej je sám zaviazaný. Vzhľadom na to, že rozhodcovská zmluva je v zmysle vyššie uvedeného neplatná, exekučný titul vydaný na základe takejto neplatnej rozhodcovskej zmluvy je materiálne nevykonateľný, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, preto súd prvej inštancie vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietol.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie v celom rozsahu z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a uviedol, že posudzovanie povinného ako spotrebiteľa odmieta. Poukázal na skutočnosť, že dňa 28. 10. 2010 uzavrel s povinným zmluvu o úvere č. 403700506, na základe ktorej bol povinnému poskytnutý úver na účel zamestnania. Povinný v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal vyhlásenie, že poskytované peňažné prostriedky budú využité na tento účel. Ako už bolo uvedené vyššie uvedené, podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Dôležité teda je, na aký účel bol úver poskytnutý, a nie na aký účel povinný poskytnuté peňažné prostriedky v skutočnosti použil. Tvrdil, že v danom prípade pri poskytnutí úveru vychádzal z vyhlásení povinného, že ide o úver poskytnutý na výkon zamestnania. Povinný toto svoje vyhlásenie potvrdil svojím osobitným podpisom v zmluve o úvere. Skutočnosť, na čo konkrétne bol povinným následne poskytnutý úver aj využitý, on ako oprávnený neskúma, nakoľko je to pre

neho už nepodstatná informácia. Povinný ako dlžník navyše nemá zo žiadneho zákona informačnú povinnosť voči veriteľovi, aby preukazovala skutočné použitie finančných prostriedkov. V prípade jeho postavenia ako oprávneného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinným vstupoval. Uvedená argumentácia je napokon v plnom súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa. (ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG publikovaný o. i. v Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 468 - 469). Uviedol, že do právneho vzťahu s povinným vstúpil na základe vyhlásenia, že poskytnuté peňažné prostriedky použije na výkon zamestnania, a teda nie na svoju súkromnú potrebu. Zmluvu o úvere preto nemožno považovať za spotrebiteľskú. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi ním a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinného, aby spory riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Odmietol akékoľvek argumenty povinného, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinným. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade povinný) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany spotrebiteľa došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve dodávateľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzatvorená rozhodcovská doložka) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská doložka výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Platnosť právneho úkonu navyše treba hodnotiť v čase jeho uzavretia a bez hypotetického zvažovania okolností, ktoré môžu, ale nemusia nastať po jeho uzavretí. Dôležité teda je to, či zmluva v čase jej uzavretia sama osebe umožňuje alebo neumožňuje spotrebiteľovi uskutočniť voľbu medzi súdom alebo alternatívnym riešením sporu. Nie je vôbec dôležité, čo sa môže stať v budúcnosti. Bol preto názoru, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená platne. V otázke prípustnosti rozhodcovskej doložky poukázal na rozhodnutia súdnych orgánov Českej republiky. Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzatvorená spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere, má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu. V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Je navyše logické, že pokiaľ by zo strany dlžníka došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t. j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve veriteľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd. Poukázal na to, že v predmetom prípade bola uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej zmluvy o úvere. Poukázal tiež na to, že povinný svojím podpisom zo dňa 20. 09. 2010 vyhlásil, že s uzatvorením rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlásil, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Povinný svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s jej uzavretím. Mal za to, že exekučný titul bol vydaný v dôsledku riadne vedeného sporového konania a bol vydaný okrem iného s prihliadnutím na dobré mravy. Povinný mal možnosť pred uzavretím zmluvy sa oboznámiť so zmluvou a jednotlivými zmluvnými podmienkami, ktoré sú v zmluve uvedené jasne, zrozumiteľne a určito. Skutočnosť, že dlžník (povinný) nekonal v dobrej viere, t. j. pri uzavretí zmluvy mal úmysel použiť úver na iný účel a dodatočne prišiel k záveru, že je pre neho zmluva subjektívne nevýhodná, nemôže samo o sebe viesť k záveru, že zmluva je v rozpore s dobrými mravmi. K doplneniu návrhu na vykonanie exekúcie uviedol, že rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinnou sú od počiatku výkonu exekúcie uvedené v časti odôvodnenia exekučného titulu, na podklade ktorého je vykonávaná táto exekúcia. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby súd druhej inštancie uznesenie v prvom výroku zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal úhradu trov konania, ktoré mu vznikli, vrátane trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1

CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 16. marca 2015, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, IČO: 35 922 761, sp. zn. SR 06320/11 zo dňa 21. júla 2011, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 30. augusta 2011 a vykonateľnosť dňa 2. septembra 2011. Súčasťou súdneho spisu je o. i. zmluva o úvere č. 400700565 uzavretá medzi oprávneným a povinným dňa 28. októbra 2010 (ďalej len „zmluva“), rozhodcovská zmluva uzavretá medzi oprávneným a povinným dňa 28. októbra 2010 (ďalej len „rozhodcovská zmluva“), všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Podľa § 243d ods. 1 a 2 Exekučného poriadku exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, 4ead) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakovane.

10. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z

pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

11. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc ide o rozhodnutie ničotné; nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. januára 2014 sp. zn. 7 ECdo 160/2013, zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013, zo dňa 5. decembra 2012 sp. zn. 6 Cdo 135/2012).

12. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, príslúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

13. Nemožno preto konštatovať, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvavej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvavej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k "zrušeniu" tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

14. Odvolací súd dodáva, že súd prvej inštancie zmluvu o úvere uzatvorenú 28. októbra 2010 medzi oprávneným a povinným správne posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu. Spotrebiteľská zmluva je vo všeobecnosti definovaná v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka ako každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je v prvom rade tá skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ. Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“) ako „lex specialis“ modifikuje definíciu spotrebiteľského právneho vzťahu v zmysle § 1 ods. 2 a nasl. citovaného zákona. V tomto smere odvolací súd zastáva názor, že právny vzťah medzi oprávneným a povinným založený zmluvou o úvere je v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere v spojení s ustanovením § 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch vzťahom spotrebiteľským. V predmetom vzťahu mal odvolací súd za preukázané, že oprávnený vystupoval v postavení veriteľa/dodávateľa a povinný ako druhá zmluvná strana v postavení dlžníka/spotrebiteľa. Charakteristickým znakom spotrebiteľskej zmluvy je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Tieto zmluvy sú spravidla vopred

pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu tejto zmluvy alebo jej zmeny.

15. Na spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej zmluvy o úvere nič nemení ani skutočnosť, že bolo vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru v čl. 16 vymienené, že sa táto zmluva uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka ako inominátna zmluva, a to z dôvodu explicitného rozporu tejto dohody s kogentným ustanovením § 52 ods. 2 veta druhá Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, ktoré „in concreto“ treba interpretovať tak, že odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie povinnosti aplikovať na spotrebiteľský právny vzťah ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Predmetné ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné vykladať v spojení s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, keď aplikovaním logického a systematického výkladu je možné vyvodiť legitímny záver konštatujúc, že zmluvné dojednanie oprávneného s povinnou o subsumácii ich záväzkového vzťahu (zmluva o úvere) pod režim obchodného práva je sankcionované absolútnou neplatnosťou takéhoto právneho úkonu. Logickým záverom potom je, že predmetný právny vzťah medzi účastníkmi nie je možné subsumovať pod režim obchodného práva.

16. Na spotrebiteľskom charaktere uzatvorenej zmluvy o úvere nič nemení ani skutočnosť, že v zmluve o úvere bol predtlačný text prehlásenia dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. V tomto zmysle odvolací súd uvádza, že zamestnanie môže byť vykonávané len v pracovnom alebo v obdobnom pomere. Práve nepochybná priraditeľnosť zamestnania môže mať zásadný význam v prípadoch, kde by sice nemuselo ísť o spotrebiteľský úver, napriek tomu však môžu vzniknúť pochybnosti o tom, či tu ide o zmluvu spadajúcu aj pod úpravu spotrebiteľských zmlúv. Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania dlžníka ťaží toho, kto tak tvrdí. Bezpečným preukázaním nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, ktorý neposkytuje dostatočnú odpoveď na otázku, aké je zamestnanie prijímateľa úveru a aký konkrétny súvis má s takýmto zamestnaním či predmetom činnosti uzavretie príslušnej zmluvy. Zaškrtnutím políčka v zmluve majúceho svedčiť o poskytnutí úveru na výkon zamestnania, bez reálneho stotožnenia zamestnania spotrebiteľa a zistenia aký konkrétny súvis s takýmto zamestnaním či predmetom činnosti spotrebiteľa má uzavretie zmluvy, neznamena, že oprávnený ako veriteľ dodržal úroveň osobitnej starostlivosti zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi či všeobecnej zásady dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Neobstojí tu preto odvolacia námietka oprávneného na jeho dobrú vieru pri uzatváraní zmluvy. K uvedenému odvolací súd dodáva, že keďže oprávnený v tomto ohľade neunesol dôkazné bremeno, keď zo zmluvy o úvere, a ani z iných dokumentov obsiahnutých v súdnom spise, nie je možné dostatočne, resp. reálne stotožniť predmet zamestnania povinného ako dlžníka so súvisom resp. predmetom tohto zamestnania povinného s poskytnutím úveru, súd prvej inštancie na predmetný právny vzťah správne aplikoval normy spotrebiteľského práva, a to aj s poukazom na interpretačné pravidlo vo vzťahu k spotrebiteľovi podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, v zmysle ktorého, v prípadoch o pochybnosti o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. K odvolacej námietke oprávneného, že predmetná rozhodcovská zmluva uzatvorená dňa 28. októbra 2010 je tzv. nevýhradná, a že súd prvej inštancie nesprávne posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, odvolací súd nahliada ako na nedôvodnú. V tomto smere odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie dostatočne zistil a posúdil rozhodcovskú zmluvu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to aj v spektre aplikačnej praxe súdov SR, v ktorej bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská doložka resp. zmluva, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Rozhodcovská zmluva nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, čo umocňuje aj skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola so spotrebiteľom uzatvorená v rovnaký deň ako zmluva o úvere, čo nasvedčuje aj o korelácii medzi poskytnutím úveru a podpísaním rozhodcovskej zmluvy. Uvedená rozhodcovská zmluva bola uzavretá v štandardizovanej formulárovej podobe, oprávnený ju predkladal povinnému v predtlačí, dopĺňali sa len údaje o povinnej osobe ako meno, adresa a rodné číslo/ dátum narodenia. Vznik rozhodcovskej

zmluvy vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa a jeho slobodnú voľbu o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, teda povinného, a to podľa ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere v spojení s ustanovením § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

18. Z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval odvolací súd za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože bol vydaný orgánom, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).